

حمیدشاعر نواز ک خیال

به تاریخ بیست و ششم برج اسد سیمینار حمید مو مند از طرف مرکز بین المللی تحقیقات زبان پشتو ی اکادمی علوم افغانستان در هوټل آدیانا بر گزار شد پنا براین لازم دایستیم تا این شا عربزرگ زبان پشتو یا حتی- المقلود معر فی نمایم .

حمید مو مند شا عس ناز ک خیال و نا مور دور کلاسیک ادبیات پشتو در هشت میلی جنوب پشاور در قریه ماشو گگر تو لدگردیده است . در علوم مروجه زمان خود عالم بز رگ ودر علوم ادبی صاحب صلاحیت سترگ بود . در زبان های فارسی ، عربی و هندی ید طولایی داشت . تاریخ دقیق تولد آن معلوم نیست ، مگر از بعضی اشعارش تخمین کرده میتوانیم که وی در حدود ۱۸۰۰ هـ ق متولد گردید . باشد زیرا هنگامه شاعری حمید مومند در زمان اورنگ زیب سیس عالمگیر خیلی ها گرم بود و بدین منوال در یک شعر خود به مرگ وی چنین اشارت

مینماید .
خه به شور نه وی دهند
به میتنه کی
چی اورنگ خفه حکم جام
نسکور شو
اورنگ زیب عالمگیر در سال ۱۱۸۸ هـ ق وفات نموده و حمید مو مند این حادثه را در شعرش تذکر داده است . اگر در این هنگام عمر حمید مو مند از سی سال زیاد باشد پس تاریخ تولدش در حدود ۱۸۰۰ هـ ق خواهد بود . حمید مو مند در بین شا عران زمان خویش و هم در زمره شاعران مابعد دارای

مقام بر جسته است عدوی از شا عران نام او را در اشعار خود محترمانه یاد کرده اند . طوریکه مصری خان کیانی ، قلندر بیدل ، هشتنری ، کامکار خټک ، قنبر علی خان ، پیر محمد کاکي ، شمس الدین کاکي ، عبدالعظیم رانیز ی ، میرزا حنا نو دیگران در اشعار خود از حمید مو مند به بزرگی نام برده اند . چیرته چی یاد خبر عبید الحمید کا
چی کامکار غزل دستا به مضمون ووی
حمید مو مند پیرو سبک هندی بود و واین سبک را

ادب پشتو مروج ساخت محقق در باره حمید در مقدمه دیوان متذکر میگردد . سبک هندی که در زمان وی در زبان فارسی به اوج رسید بود ، وی را نیز به طرف خود جلیب و جنب نمود ، شعر پشتو را در مکتب ادبی هندی داخل کرد ، و خصایصی را در آن گنجانید که شعر مکتب ادبی هندی فارسی آنرا داشت واز سبب همین نازکیالی بود که صاحبان ذوق ، وی را به موشکاف ملقب نمودند و دیوان او را به مدرومرجان ، مسمی ساختند . از همین رهگذر است که

در این روش شعری حمید مو مند به دنبال خود پیروان زیادی پیدا کرد مانند کاسم شیدا ، محمدی صاحب زاده ، احمدی صاحب زاده ، میرزا حنان ، کامکار خټک ، قلندر ، بیدل و دیگران . دیوان اشعار حمید مو مند که دو هزار نه صد و سی و دو بیت دارد در کابل و پشاور به چاپ رسیده است . دیوان نا آواز کا ندی ربای که وی به نام (درو مرجان) یاد میشود .

اثر دیگر حمید مو مند (نیرنگ عشق) نام دارد . نیرنگ عشق داستانی عشقی عزیز و شاعرانه که حمید مو مند آنرا از اثر مولانا محمد اکرم غنیت به نظم ترجمه کرده است . نیرنگ عشق در هند ، پشاور و کابل چاپ شده است . اثر سوم حمید مو مند داستان (شاه و گدا) میباشد که آنرا از (شاه و درویش) هلالی شیدا ، محمدی صاحب زاده ، احمدی صاحب زاده ، میرزا حنان ، کامکار خټک ، قلندر ، بیدل و دیگران . دیوان اشعار حمید مو مند که دو هزار نه صد و سی و دو بیت دارد در کابل و پشاور به چاپ رسیده است . دیوان نا آواز کا ندی ربای که وی به نام (درو مرجان) یاد میشود .

فشرده از نامه ها

محمد صدیق فیضنده کا و شناس ریاست اداره امور و شورای وزیران : مسجد عیدگاه که یک محل مقدس تاریخی است متأسفانه بعد از دوره امانی تا همین اواخر به حالت متروک و بدون غمخواری و استفاده نگهداشته شده بود . بنا بر توجه حزب دموکراتیک خلق افغانستان و دولت ج.ا.و.ا. ترمیم این عبادتگاه تاریخی صورت پذیرفت . پیشنهاد من در مورد اینست که مسجد شریف عیدگاه بر علاوه بر گزاری نماز اعیاد جهت نماز گزاری های روزمره و فاتحه خوانی مردم مسلمان شهر کابل نیز مورد استفاده قرار گیرد . امیدوارم مراجع ذیصلاح در زمینه بذل مساعدی نمایند .

عبدالواپا از مکر دیا ن اول : طوریکه همه میدانند در برنامہ اعلانات فوتی رادیو کابل در یکی دوسال اخیر حد اکثر اعلانات فوتی نیم ساعت را در بر میگردد ولسی در این اواخر چون بعضی از اعلانات نه تنها دو یا سه بار ، بلکه در مواردی در یک سرویس اعلانات تا چهار یا پنج بار هم به صورت مکرر بخش میگردد ، میتوان گفت که از یک سو وقت نشر اعلانات فوتی را تا یک ساعت و بیشتر از آن طولانی میسازد و از سوی دیگر این همه اعلانات مکرر با نامهای مکرر آنهم در مورد یک شخصی فوت شده معین تاثیر منفی و نا گوارای را بر روان شنونده توچه گردد .

دولتانیان با استفاده از ماشین آلات زراعتی محصولات زراعتی را افزایش می بخشند . در عکس : دولتانیان حین صحبت در رابطه به مزایای استفاده از ماشین آلات زراعتی .

تحکیم وحدت و همبسته گی

پاکستانی میطلبند که حقوق و آزادی های عنعنوی و تاریخی قبایل آزاد را رعایت و احترام نمایند در غیر آن مردم توری برای احقاق حقوق خفه شان به پیکار و مبارزه مسلحانه ادا می خواهند داد . جر که با دعای تحکیم هر چه بیشتر وحدت و همبسته گی مردم توری علیه تجاوز گران خانه یافت .

تدویر کنفرانس مطبوعاتی

مولاوی مظهر الحسین مظهر الحق نجفی توری شخصیت شناخته شده کره ایجنسی و عده یی از نمایندگان قبایل آزاد کره ایجنسی طی کنفرانس مطبوعاتی که در روز از طریق آژانس اطلاعاتی باختر در مرکز مطبوعاتی اتحادیه ژورنالیستان دایر گردید جهت مختلف حملات و حشیانه و تجاوزات بیرحمانه نیروهای نظامی پاکستان و افراطیون مخالف انقلاب افغانی و حقایق مربوط به مبارزات قبایل آزاد راروشن ساخته ضمن محکوم نمودن این عمل حکومت پاکستان تقاضا نمودند تا رژیم پاکستان نیروهای نظامی خویش و افراطیون افغانی را هر چه زودتر از تمام مناطقی

صلح برای هر فرد و هر خانواده افغان

پیوستن دو هزار تن دیگر به دولت

کاروان صلح : کاروان صلح شورای مرکزی اتحادیه های صنفی افغانستان شورای شهر کابل اتحادیه های صنفی دیروز در محلات کار و تجمع اصناف و پیشه وران ناحیه اول شهر کابل در باره تدویر نخستین کنفرانس اتحادیه های رستوی پیشه وران افغانستان ، مزایای طرح قانون اساسی جدید و مشی مصالحه ملی توضیحات داده و به سوالات حاضرین جواب های لازم ارائه نمودند .

فشردن بهستان وحدت در کودکی ، دوس فراموش ناشدنی برای هنگام جوانی و سراسر زندگی است . در عکس : عده از کودکان مربوط کودکان و وزیر اکبر خان مینه شهر کابل .

اردوی پاکستان و ملیشای آن با همدستی افراطیون افغانی ، خانه ها ، مساجد و تکیای قوم دلیر توری را بدینسان به ویرانه ها مبدل نموده و این عمل خود جنایات نا بخشودنی و نسبت به آن قوم آزاده مرتکب گردیده اند . در عکسها : نمونه های ویرانی های خانه ها و اماکن مقدسه قوم توری .

عمل کرد های مشخص

محمد جمعه براتی رئیس شورای شهر جبهه ملی شهر میمنه در رابطه به تطبیق مشی مصالحه ملی چنینی معلومات ارائه نمود : شورای شهری جبهه ملی شهر میمنه متشکل از ۷ شورای ناحیوی ۶۰ شورای قریوی ، ۲۶ شورای محلات است ، ۱۷ جر که صلح ۸ جر که مختلط مشورتی با اولیای شاگردان در مکاتب ، ۱۱ کمیسیون حل منازعات فامیلی ۲۰ کمیسیون مصالحه ملی با کمیته ۱۲۶۹۸ تن اعضا اعم از کارگران ، دهقانان ، پیشه وران ، متنفذین ، روحانیون و شخصیت های اجتماعی بوده که

در تحقق مشی مصالحه ملی ، تحکیم صلح وطنی ، توضیح و تشریح اهداف انقلاب نور ، در میان توده های زحمتکش کشور سهم وطنپرستانه گرفته و می گیرند .

